

Diyamet İnanç Özgürlüğünün Neresinde?

"Diyameti Tartışıyoruz" panelinde Gözaydın, Vural, Kenanoğlu, Şefkatli Tuksal ve Kurtarır, Diyanet'in inanç özgürlüğüne yaklaşımı ile devletin inanç ve ibadethaneye müdahalesini tartıştı.

Helsinki Yurtttaşlar Derneği İstanbul Beyoğlu Öğretmenevinde "Diyameti Tartışıyoruz" Paneli düzenledi. Panelde Diyanet İşleri Başkanlığı (**DİB**) din ve inanç özgürlüğü çerçevesinde tartışıldı.

Prof. **İştar Gözaydın**, Dr. **Hasan Vural**, Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği Başkanı **Ali Kenanoğlu**, ilahiyat araştırmacısı **Hidayet Şefkatli Tuksal** ve Dr. **Erhan Kurtarır** konuşmacı olarak katıldı.

Helsinki Yurtttaşlar Derneği'nden **Emel Kurma**'nın yönettiği iki oturumluk panelde DİB'in görevleri, yürüttüğü politikalar, Müslümanlık yorumu ve siyasi işlevi, hizmetlerinden yararlananların DİB'e bakışı, DİB'in yapısına dair alternatif senaryolar ile devletin din ve inanç özgürlüğünü güvence altına alma sorumluluğu tartışıldı.

Laiklik ve Diyanet İşleri Başkanlığı

İlk oturumda Vural ve Gözaydın DİB'i ve laikliği tarihsel ve hukuki düzlemde tartıştı. Vural laikliğin hangi koşullarda var olabileceğini konuştuğu oturumda, Gözaydın kamu hizmeti olarak DİB'in nasıl işlemesi gerektiğini anlattı.

Vural: Ayrımcı değil, tarafsız ve saygılı olmalı

"Diyametin anayasal görevini hakkıyla nasıl yapabileceğini kendisi bulması gerekir. DİB benzeri kurumlar Avrupa'da birçok ülkede mevcut. Önemli olan laiklik ya da başka bir dar tanım yerine kurumun ayrımcı olmayan, inanç özgürlüğüne saygılı ve tarafsız işlemesidir."

Gözaydın: Diyanet kamu hizmeti olarak kalmalı

"Türkiye Cumhuriyeti'nde siyasal yelpazenin neresinde olursa olsun hiçbir parti DİB'den vazgeçmeyecek, bilhassa onu kullanmak isteyecektir. DİB bir kamu hizmeti olarak idari kurum içerisinde kounmalı, hak temelli yaklaşarak diğer grupların da fikri alınmalı. Bu kurumda yer almak istemeyen inanç gruplarının ise ayrı bir kurum oluşturmasının önündeki engeller kaldırılmalı."

Devlet ile inanç ve ibadethane ilişkisi

İkinci oturumda Kurtarır inanç mekanlarının kültürler açısından önemini tartıştı, Kenanoğlu da Türkiye Cumhuriyet tarihinde DİB'in egemen siyaset ile ilişkisini aktardı. Şefkatli Tuksal ise DİB'in bir kurum olarak kalması gerektiğini, önemli olanın dini bilginin üretim koşulları olduğunu ifade etti.

Kurtarır: Mekan kimliğinin ön koşuludur

"Aslında mekan bir kültürün kendi kimliğini var etmesi, sürdürebilmesi ve aktarabilmesi için olmazsa olmaz ön koşuldur. Cemevleri bu yüzden

aleviler için olmazsa olmaz bir mekandır çünkü hem ibadethane, hem kültür merkezi hem de bir gerekliliktir.

“Bu durumda kimlikleri özel alana hapsetmek, hizmet vermemek, bir şey yapmamak o kimliğin yok olmasının yolunu açar.”

Kenanoğlu: Diyanet devletin ideoloji aygıtı

“Cumhuriyetin ilk yıllarında imamların Teyyare Cemiyeti üyesi olması gerekiyordu, 1962 darbesinde DİB müftülöklere yazı göndererek darbenin dine uygun olduğunu söyledi ve bu yönde fetvalar verilmesini istedi. 1983’te kürtajin hak olduğunu söyleyen fetvalara rağmen 2012’de kürtajin cinayet olduğu yönünde fetva verildi. Bunlara baktığımızda çok açıktır ki devlet dine bireyi kontrol etme perspektifinden yaklaşıyor. Diyanet işleri devletin elinde ideolojiyi empoze etme konusunda bir aygıt olarak kullanılıyor.”

Şefkatli Tuksal: Dini bilginin üretim koşulu önemli

“Diyanet’in ürettiği dini bilgi tabii ki siyasetten de etkilenecek ama belli istişare toplantıları sonucunda oluşturuluyor. Ancak cemaatlerin ürettiği dini bilginin ne kadar objektif ne kadar manipülatif olduğunu bilemeyiz. Diyanetin bu bilgi üretimi konusunda uzmanlaşması ve şeffaflaştırılması için vatandaşlar olarak düşünmemiz gerekiyor.”

Panel’in son bölümünde Helsinki Yurttaşlar Derneği üyesi Murat Dinçer moderasyonunda tartışma yapıldı.

8 ilde Diyanet tartışılacak

“Diyaneti Tartışıyoruz” Paneli Helsinki Yurttaşlar Derneği’nin başlattığı “**Sosyo-ekonomik Politikalar Bağlamında Diyanet İşleri Başkanlığı ve Din Hizmetleri**” projesinin ilk ayağıydı. Dernek Antakya, Dersim, İzmir, Trabzon, Bursa, Konya, Sakarya ve Mardin’de “Diyalog Toplantıları” düzenleyerek DİB’i tartışacak.

Gözaydın, Vural, Şefkatli Tuksal’ın yanı sıra **Cafer Solgun, Nükte Bouvard** ve **Fatma Akdokur**’un danışmanlığını yaptığı projede Türkiye’de devletin dine bakışını tartışan taraflar arasında diyalog sağlanması, bir tartışma ve anlaşma zemininin oluşması amaçlanıyor. Projenin ilk toplantısı Mayıs’ta Antakya’da gerçekleşecek. (EA/EKN)

İstanbul - BİA Haber Merkezi

27 Nisan 2013, Cumartesi

Elif Akgül

Dr. Erhan Kurtarır

Yazdır